Uogólnione modele liniowe

Laboratorium nr 8

- 8.1 Narysować symulowaną obwiednię wykresu typu half-normal dla standaryzowanych rezyduów dewiancyjnych dla danych ze zbioru bliss.
- 8.2 (Dane wielomianowe wstępna analiza zbioru danych) Zbiór miner2.data to dane dotyczące trzech możliwych stanów (normal, mild, severe) pewnej choroby płuc wśród pewnej grupy górników. Zmienna year oznacza czas pracy w kopalni. Dane są w postaci: pierwszych 8 rekordów dotyczy statusu normal, następnych 8 statusu mild i ostatnich 8 statusu severe.
  - (a) Utworzyć macierz liczności Freq, z trzema kolumnami (normal, mild, severe).
  - (b) Obliczyć proporcje każdego stanu choroby w każdym wierszu (dla każdego okresu zatrudnienia w kopalni).
  - (c) Wyrysować wykresy proporcji jako funkcji year.
  - (d) Wykres sugeruje połączenie kategorii mild i severe. Połączyć te kategorie (utworzyć zbiór z dwoma kolumnami, jedną odpowiadającą statusowi normal i drugą odpowiadającą mild i severe) i dopasować model logitowy. Ocenić dopasowanie modelu.
  - (e) Zmienić zmienną objaśniającą na $\log(year)$ i dopasować na nowo model logitowy. Porównać p-wartości w obu dopasowanych modelach.
- 8.3 Analizować będziemy dane pochodzące z 1996 American National Election Study (zbiór **nes96** z biblioteki **faraway**). Dla uproszczenia będziemy uwzględniać jedynie wiek, poziom wykształcenia i zarobki w badanej grupie respondentów. Zmienną odpowiedzi będzie wskaźnik identyfikacji partyjnej respondenta (w zbiorze, w zmiennej PID, przyjmuje więcej niż trzy wartości, my jednak przekształcimy go do zakresu: Demokraci, niezależni, Republikanie).
  - (a) Przekształcić zmienną PID do zmiennej zawierającej tylko trzy czynniki, poprzez połączenie kategorii: "strDem" i "weakDem" do pojedynczej kategorii "Democrats", "indDem", "indind" i "indRep" do pojedynczej kategorii "Independent", a "strRep" i "weakRep" do pojedynczej kategorii "Republican". Obliczyć częstości występowania otrzymanych trzech kategorii w zbiorze.
  - (b) Obejrzeć poziomy zmiennej income, a następnie zamienić zmienną income na zmienną numeryczną (powiedzmy nincome) za pomocą wektora zawierającego średnie poszczególnych zakresów:

```
inca < c(1.5,4,6,8,9.5,10.5,11.5,12.5,13.5,14.5,16,18.5,21, 23.5,27.5,32.5,37.5,42.5,47.5,55,67.5,82.5,97.5,115)
```

oraz komendy unclass. Wyznaczyć podstawowe statystyki otrzymanej w ten sposób zmiennej nincome.

- (c) Obliczyć proporcje sympatyków każdej z trzech opcji politycznych na każdym poziomie wykształcenia. Narysować wykresy proporcji (w zależności od poziomu wykształcenia).
- (d) Za pomocą cut na podstawie zmiennej nincome stworzyć 7 grup i przypisać im etykiety będące przybliżonymi środkami zakresów:

```
i1 < c(8,26,42,58,74,90,107)
```

W każdej z grup obliczyć proporcje sympatyków każdej z trzech opcji politycznych.

(e) Wykonać polecenia z poprzedniego punktu dla zmiennej Age, z utworzeniem siedmiu grup, etykietowanych przez

```
al <-c(24,34,44,54,65,75,85)
```

- (f) Za pomocą funkcji multinom z biblioteki nnet dopasować model wielomianowy (nazwać go mmod) ze zmiennymi objaśnianymi Age, Educ i nincome.
- (g) Za pomocą step(mmod) wybrać zmienne, które powinny być zachowane w modelu (step bazuje na kryterium AIC). Jaki model wybiera step (nazwać go mmodi)?
- (h) Dopasować model ze zmiennymi Age i nincome. Porównać jakość jego dopasowania z modelem mmod. Wyciągnąć wniosek na temat istotności zmiennej Education.
- (i) Za pomocą predict obliczyć wartości prognozowane w modelu mmodi dla wartości zarobków z wektora il.
- (j) Wykazać, że wyrazy wolne (intercept) w modelu mmodi modelują prawdopodobieństwa identyfikowania się z daną partią dla respondenta o zerowych zarobkach.
- (k) Wykazać, że współczynniki kierunkowe w modelu mmodi reprezentują szanse logarytmiczne (logodds) przy przejściu od kategorii bazowej (Democrat) do kategorii Independent lub Republican przy jednostkowej zmianie \$1000 w zarobkach. W tym celu obliczyć wartości prognozowane w modelu mmodi dla nincome=0 i nincome=1, a następnie obliczyć stosowne logarytmy szans.